არგენტინული ტურნე

მოგვითხრობს თბილისის “დინამოს” ფეხბურთლთა გუნდის ექიმი, მედიცინის მეცნიერებათ კანდიდატი ზ. თელია.

…ეს უკვე მეშვიდეჯერ გადავჭერი ეკვატორი: ექვსჯერ თვითმფრინავით, ერთხელ – ფეხით. მართლაც რომ ბევრი საინტერესო ქვეყანა და ხალხი მინახავს. ახლაც ისევ ჰაერში ვიმყოფები…

“ბერმუდის სამკუთხედი”! – აცხადებს სტუარდესა, – ჩვენ კი უკვე მეთხუთმეტე საათია ჰაერში ვართ თვალუწვდენელ წყვდიადში. თვითმფრინავი თითქოს ღამის თანამგზავრია. ფრანკფურტსა და ლისაბონში თითოსაათიანი შესვენებების შემდეგ შუა ოკეანეზე ვიყოფებით და კიდევ ამდენივე დაგვრჩა საფრენი.

ჰაერშიც გამოჩნდა საქმე. ახალი აფრენილები ვიყავით, მანუჩარი რომ უქეიფოდ შეიქნა. სიცხე ჰქონდა. აქეთ ქორიძეს ატკივდა კბილი. ჰაერშივე შვძელით მიგვეღო საჭირო ზომები. დილის 6 საათზე (17 საათზე თბილისის დროით) ინათა და დავეშვით ჰავანაში. ხანმოკლე შესვენება და თვითმფრინავმა გზა ქ. ლიმისკენ აიღო. 12 საათზე გადავუფრინეთ ეკვატორს და მალე ლიმაში ვიყავით. ცხელა, 24 გრადუსია. გზად აეროპორტიდან სასტუმრომდე თვალში გეცემათ სხვადასხვა მარკის ავტომანქანების სიმრავლე, მაგრამ ხეირიანად მოვლილ ან ახალ მანქანას იშვიათად ნახავთ. ყველა დაჟანგულია, დაჭეჭყილი, მინებჩალეწილი, გახუნებული, ზოგიც – ფრთამოცლილი.

პერუს დედაქალაქი ლიმა სილამაზით სულაც არ ჰგავს… დედაქალაქს. მწვანე ნარგავები ცოტაა, ქუჩები და სახლები – მტვრიანი, დაუმთავრებელი, მინგრეულ–მონგრეული. კარგ შთაბეჭდილებას ტოვებს მხოლოდ ქალაქის ცენტრი, მაგრამ ეს მცირე უბანია. ცოტა ხნის შესვენების შემდეგ გავუყევით გზას ბუენოს–აირესისკენ.

საფრენი კიდევ 5 საათი დაგვრჩა. დილის 7 საათზე დამთავრდა ჩვენი მომქანცველი მგზავრობა. დაგვაბინავეს ქალაქის ცენტრში, სასტუმრო “რეზიდენტში”. ხვალ თამაშია დანიშნული, ჩვენ კი თითქმის არანორმალურ მდგომარეობაში ვიმყოფებით, აგვერია დღეც და ღამეც. საჭმლის მიღების წლების განმავლობაში დამყარებული რეფლექსები, კუჭ–ნაწლავის მოქმედების რიტმი, მოკლედ, აიშალა ორგანიზმის როგორც ცხოველმყოფელობის ბიოლოგიური რიტმები, ისე ცხოვრებით გამომუშავებული ფიზიოლოგიური რეფლექსებიც. ძალზე რთულ მდგომარეობაში აღმოვჩნდით. საჭირო იყო დროის მცირე მონაკვეთში უზრუნველგვეყო მუშაობის უნარიანობის აღდგენა.

მეორე დღს, 30 იანვარს, ლამის 10 საათზე (თბილისის დროით დილის 5 საათზე) დაიწყო შეხვედრა ბუენოს–აირესის “ბოკა ხუნიორსთან”. სტადიონზე საკმაოდ იყო მაყურებელი – 20 ათასზე მეტი.

დინამოელებმა თამაში დაიწყეს მაღალ ტემპში, ლამაზად. გუცაევის სწრაფი გასვლის შემდეგ შენგელიამ გახსნა კიდეც ანგარიში და არგენტინელი მაყურებელიც უკვე ჩვენი მხარდამჭერი შეიქნა. მთელი ჩრდილოეთი ტრიბუნა გაიძახოდა “დინამო”, “დინამო”… თავი თბილისში მეგონა, ოღონდ იმ განსხვავებით, რომ ქართველთა ძახილი სამმარცვლოვანია, ყოველი მარცვლის ხმოვანზე მახვილით, არგენტინელი მაყურებელი და “დინამოს” ორმარცვლოვნად გაჰყვიროდა – “დი–ნამო”…”დი–ნამო”…

საინტერესო მაყურებელია ბუენოს–აირესში. მოპირდაპირე ტრიბუნაზე ახალგაზრდობა ორკესტრით მოსულიყო და თამაშის მსვლელობაში მთელი ტრიბუნა

მღეროდა. როგორც კი თბილისელები იწყებდნენ აქტიურობას, სიმღერა წყდებოდა და მოწინააღმდეგე მხრიდან იწყებოდა “დინამოს” ძახილი არგენტინული ვარიანტით.

პირველი 25 წუთის განმავლობაში კიდევ 2 აშკარა საგოლე მომენტი შეიქნა მოწინააღმდეგის კართან, მაგრამ შენგელიამ ააცდინა მიზანს.

დაქანცულობამ, მწვავე აკლიმატიზაციამ მაინც თავისი გაიტანა. დინამოელებმა ტემპს მოუკლეს, მოინდომეს ანგარიშის შენარჩუნება ბურთის უკან გადაწოდებით, რასაც მოჰყვა შეცდომა და ანგარიშიც გათანაბრდა – 1:1.

მომდევნო დღეებში დიდი სიცხეები დაიჭირა, მერე, კიდევ კარგი, წვიმა მოვიდა და შედარებით აგრილდა. სავარჯიშოდ წაგვიყვანეს ქალაქიდან 40 კილომეტრის დაშორებით. მთელ გზაზე თვალს იტაცებდა ერთიმეორეზე ლამაზი შენობები და სუფთა ქუჩები, მწვანე მინდვრის მასივები, მრავალწლიანი ვეებერთელა ხეები.

მივემგზავრებოდით სავარჯიშოდ და აღმოჩნდა, რომ… მასპინძლებს გზაც არ ცოდნიათ იმ სტადიონისაკენ, სადაც უნდა გვევარჯიშა. გავიარეთ ქალაქის განაპირა უბნები, ერთსართულიანი ვილები პატარა დეკორატიული ეზოებით და ვიწრო ქუჩებით. ხეხელის ხეები რატომღაც არ ურგიათ, თუმცა ჰავა სუბტროპიკულია და ყველაფერი ხარობს.

ბევრი ვიარეთ, სავარჯიშო მინდორი კი მაინც ვერ ვნახეთ. მართალია, ვარჯიში არ ჩატარდა, მაგრამ ექსკურსია კი კარგი გამოვიდა.

დინამოელთა შემდეგი მოწინააღმდეგე იყო არგენტინის ჩემპიონატში მეორე ადგილზე მყოფი “ველეჟ სარსჯილდი”. აქაც გამეორდა პირველი თამაშის ისტორია: დასაწყისი შესანიშნავი გვქონდა, ვერ გამოვიყენეთ ბურთის გატანის რამდენიმე აშკარა შესაძლებლობა, მერე კი წარმატება მასპინძლებმა მოიპოვეს. 0:1 – ასე დამთავრდა ეს მატჩი. თუმცა თვით თამაში არ იყო ურიგო. გაზეთებმაც დაახლოებით ამგვარი რეცენზიები დაწერეს.

მეორე დღეს ავტობუსით 400–მდე კილომეტრი გავიარეთ და ქალაქ როსარიოში ჩავედით.

მგზავრობისას ერთი თავისებურება მომხვდა თვალში: არსად, არც ერთ რაიონში, გავლილი ასეულობით კილომეტრის მანძილზე, ყვავისა ან ბეღურისთვის არ მომიკრავს თვალი. მერცხლები კი ადვილად შეგუებიან არგენტინული ცხოვრების პირობებს და გზების გასწვრივ გაყოლებით გამწკრივებულ სატელეგრაფო და ელექტრობოძებზე გაუკეთებიათ ბუდეები. ასეთია მერცხლების ცხოვრების არგენტინული წესი: ჩვენი მერცხლები ადამიანთა მოყვარულნი არიან, ბუდობენ იქ, სადაც ადამინათა ცხოვრება დუღს. არგენტინელი მერცხლები კი – პირიქით…

როსარიოში 4 თებერვალს უნდა ჩატარებულიყო მატჩი. მოვემზადეთ კიდეც, მაგრამ საღამოს დაიწყო წვიმა, რაც იმის მომასწავებელი იყო, რომ მაყურებელი ბევრი არ მოვიდოდა. თამაში გადაიტანეს 5 თებერვლისთვის.

როსარიოში დავბინავდით მსოფლიო პირველობის პერიოდისთვის სპეციალურად აგებულ შენობაში, მაგრამ იგი ერთობ პატარაა, მოუხერხებელი. გვიკვირდა კიდეც – აქ როგორ ცხოვრობდნენ მსოფლიო ჩემპიონატის მონაწილე გუნდები. გაჭირვებით მოვთავსდით ორი გუნდი – სსრ კავშირის ახალგაზრდული ნაკრები და “დინამო”. ეს ორი კოლექტივი არგენტინაში ერთად იყო მთელი ამ ხნის მანძილზე. ერთ დღეს თამაშობდნენ – ჯერ ახალგაზრდული ნაკრები, შემდეგ – ჩვენები. რა თქმა უნდა, ახალგაზრდული ნაკრების მოწინააღმდეგეები ბევრად უფრო სუსტები იყვნენ.

როსარიოში მეტად საინტერესო გამოდგა თამაში “როსარიო სენტრალთან”, – გუნდთან, რომელიც არგენტინის ჩემპიონატში III ადგილზე იმყოფებოდა.

თამაში დინამოელებმა შეტევით დაიწყეს. მართალია, პირველი ბურთი “როსარიომ” გაიტანა, მაგრამ მერე ანგარიში გათანაბრდა, მალე კი წინ “დინამო” გავიდა – 2:1. თამაშის დამთავრებას ბევრი აღარ აკლდა, როცა რამდენიმე შეცდომა იქნა დაშვებული, რაც კარგად გამოიყენეს არგენტინელებმა და გაიმარჯვეს კიდეც – 3:2.

თამაშის დამთავრებისთანავე, არც გვივახშმია, სტადიონიდან აეროპორტში გავემგზავრეთ და დილის 4 საათზე ქ. მენდოსაში ჩავფრინდით. იმავე დღეს ადგილობრივ გუნდთან იყო დანიშნული შეხვედრა.

დამღლელი და მომქანცველი, უჩვეულო ფიზიკური დატვირთვების მიუხედავად, რომელიც ხდებოდა ორგანიზმის ცხოველმყოფელობის ბიოლოგიური რიტმების სრული აღრევის პირობებში, დარჩენილი დრო რაციონალურად გამოვიყენეთ. დასვენებისა და წვრთნისათვის, შევინარჩუნეთ სპორტსმენთა მუშაობის უნარიანობა, რაზეც მიგვანიშნებდა “საველე” პირობებში ჩატარებული სამედიცინო კონტროლის მონაცემები. გადაუდებელი სამედიცინო რეაბილიტაციის ღონისძიებანი ტარდებოდა ჰაერში, ფრენის დროსაც კი.

დასანანი წაგების შემდეგ, მეორე დღეს ქ. მენდოსის ცენტრალურ სტადიონზე დინამოელები ქალაქის ნაკრების პირისპირ დადგნენ. ამჯერად ჩვენებმა გააზრებულად, ლამაზად, ნაკლები შეცდომებით ითამაშეს (რაც ადრე წაგებად გვიჯდებოდა) და გაიმარჯვეს – 4:1.

უკვე კარგ ხასიათზე მყოფთ არ გაგვჭირვებია თამაშის დამთავრებისთანავე სტადიონიდან ისევ უვახშმოდ, ღამის 1 საათსა და 30 წუთზე გავმგზავრებულიყავით აეროპორტში და გეზი აგველო ქ. ტუკუმანისკენ.

აქ შედარებით უკეთეს მდგომარეობაში აღმოვჩნდით: დასვენებისთვის დრო 36 საათი გვქონდა, თუმცა ორი ღამენათევი ვიყავით და ტემპერატურაც 35 გრადუსს აღწევდა. მასპინძლებმა დასვენების კარგი პირობები შეგვიქმნეს.

ბოლო თამაში “სან–მარტინ დეტუკუმანთან” ჩატარდა. არ ვიცი, სხვა არგენტინული საფეხბურთო კლუბების გვერდით როგორ ბრწყინავს იგი (სატურნირო ცხრილში მეექვსე ადგილზეა), მაგრამ ფაქტი ისაა, რომ ყველაზე ძლიერი წინააღმდეგობა, ბრძოლისუნარიანობა, თამაშის კლასი და… უხეშობაც ამ კლუბმა გვიჩვენა, თან მსაჯიც აშკარად ემხრობოდა მასპინძლებს.

თბილისელებმა მეტოქე დაჯაბნეს ტექნიკითაც და ფიზიკურადაც. ცალკეულ მომენტებში სრული უპირატესობა ჰქონდათ.

ალბათ, ეჭვი შეგეპარებათ – 5:2 მოიგეთ და როგორ იყო “სანმარტინი” ყველაზე ძლიერი მეტოქეო. მაგრამ ეს ასეა. თბილისის “დინამომ” ამ მატჩში მთელი თავისი შესაძლებლობანი გამოამჟღავნა.

ამით დამთავრდა არგენტინული ტურნე. 5 თამაშიდან 1 ფრე, 2 წაგება და 2 მოგება. ბურთების შეფარდება 12:8 ჩვენების სასარგებლოდ.

“ლელო”, 17 თებერვალი, 1980 წ.